

INTERVIEW
UITGELICHT

Ze leefde achter kloostertraliën.

Maar ondanks academische titels werd ze kook- en waszuster. Nu werkt ze als psychologe, ook voor jonge priesters en nonnen. De teckel wijst Francis Keyers (57) de weg.

Non zonder klooster

Ik heb een teckel van zes maanden. Een eigenwijs ding dat graag buiten de gebaande paden snuffelt. Ik geef hem die ruimte. Een hond moet hond kunnen zijn. Ik heb zelf ook altijd ruimte nodig gehad om mijn paden te vinden, want ik pas niet echt binnen het gebruikelijke huisje-boompje-beestje-patroon. Misschien is het welsymbolisch dat ik achterstevoren op deze wereld ben gekomen. In een stuit, op weg naar het ziekenhuis in de auto van mijn vader. En vervolgens schreven ze bij de gemeente mijn naam met een y, terwijl mijn vader Keijers met een lange ij heet. We hadden een slagerij in Thorn. Een warm middenstandsgezin waarin hard gewerkt moest worden. Dat ging weleens ten koste van aandacht voor m'n broer en mij. Het grote voordeel was dat je vroeg zelfredzaam werd. Toen we vijf en zes jaar waren, gingen we al alleen met de bus naar de zwembles in Weert. Ik had als kind duidelijk twee kanten. Ik was heel beweeglijk en avontuurlijk, geen poppenmeisje. Anderzijds was ik stil en beschouwend. Als ik niet in bomen klom, zat ik thuis te lezen. Vier boeken per week, meer kreeg je er niet van de dorpsbieb. Ik kwam toen al graag in kerken, kappen en op kerkhoven. Ik denk dat er altijd een religieus gevoel voor mysterie is geweest. Vanaf 1972 fietste ik elke dag 17 kilometer naar het vwo in Roermond. Op school was ik een streber. Bij minder dan een acht had ik buikpijn. Pas toen ik in Amsterdam geschiedenis en later ook psychologie ging studeren, werd ik wat losser in mijn prestatiedrang. Tijdens mijn psychologiestudie werden vragen als 'waarom ben ik op deze aarde?' en 'hoe kan de geest een lichaam genezen?' steeds pregnanter. Het was Amsterdam begin jaren tachtig, de tijd van de newagebeweging: chakras, Tibet, zen, droomlezingen, dat soort dingen. Nee, geen seks, drugs en rock 'n roll, maar verder wilde ik alles ontdekken. Op een dag las ik iets over een cursus 'christelijke meditatie' bij de Jezuïeten. Daar ontdekte ik dat het katholieke geloof zoveel dieper ging dan het parochieleven dat ik uit Thorn gewend was. Ik bestudeerde het evangelie. Elke avond in

kleine stukjes. Totdat ik wist: dit is de waarheid. In de persoon van Jezus vond ik antwoorden op bijna al mijn gevoelens. Het was een 'liefde' die zo teer was, dat ik er met niemand over sprak. Maar ik had wel mijn weg gevonden. Ik was 29 jaar toen ik aan mijn ouders vertelde dat ik als zuster wilde intreden bij het Augustinessenklooster in Werkhoven. Het sloeg in als een bom. Mijn vader ging van schrik het journaal kijken, mijn moeder verdween naar de keuken. Er kwam geen gesprek op gang, uiteindelijk ben ik maar teruggedreden naar Amsterdam. Mijn ouders hadden de toekomst van hun dochter liever anders gezien: goede baan, getrouwd, kinderen, dat soort dingen, maar ze hebben me nadien altijd gesteund in m'n keuze. Dat is een kostbaar besef.

Achter traliën

Ik ben twee jaar in het klooster in Werkhoven gebleven. Een fijne tijd, maar ik zat daar als 30-jarige tussen vrouwen van wie de jongste al boven de zestig was. In 1991 verhuisde ik binnen de orde naar een kluisenaarsklooster, ver weg van de bewoonde wereld, in Toscane. Een leven achter traliën met 24 jonge Italiaanse zusters, zowat allemaal net als ik universitair geschoold. Ik dacht, dit is het, maar het viel niet mee. Ik sprak aanvankelijk geen Italiaans en ja, hoe leer je een taal in een klooster waar iedereen de hele dag zwijgt. We gingen zeven keer per dag naar de kerk en mediteerden twee keer een uur, dat waren voor mij hoogtepunten. Slechts één uur per dag was er ruimte voor gesprek. Maar je kent Italianen, die kwetteren allemaal hardop door elkaar heen. Als je de taal niet beheerst dan denken ze al snel dat je niet zo slim bent. Wat dat betreft begrijp ik hoe asielzoekers in Nederland zich voelen. Voor Italianen is Nederland ook het land van abortus en euthanasie, dus ik moest tegen vooroordelen opkomen. Mijn taak binnen het klooster werd één week in de wasserette werken en één week in de keuken. En je begrijpt, die Italianen zitten niet te wachten op aardappelen met braadworst. Dus moest ik ook opnieuw leren koken voor 24 zus-

Toen ik vertelde dat ik het klooster in wilde ging mijn vader van schrik het journaal kijken, mijn moeder verdween naar de keuken. FOTO JOHN PETERS

ters. De jaren gleden voorbij en ik betwijfelde of ik de juiste stap had gezet. Bovendien was me beloofd dat ik ooit met een groep jonge zusters naar het klooster in Werkhoven zou trekken, voor nieuw elan. Maar ook dat ging niet door. Ik voelde me eenzaam en somber. De verticale lijn naar God gaf me alle voldoening, maar de horizontale communicatie van mens tot mens was moeizaam. Na drie jaar mocht ik een theologische studie gaan volgen. Midden in Rome, maar wel weer achter traliën. Ik had spiritualiteit als hoofdvak, maar anders dan priesterstudenten krijgen slotzusters aan het einde geen bul. Daar was ik behoorlijk nijdig om. Eenmaal terug bij de kluisenarij in de Toscane mocht ik weer de kook- en waszuster zijn. Toen brak er iets. Om een lang verhaal kort te

Ik wilde weer gaan werken, maar ja, zeiden ze op het arbeidsbureau: als iemand tien jaar achter traliën heeft geleefd denken werkgevers al gauw, die spoort niet.

Francis Keyers

maken, in 1999 ben ik uitgetreden en teruggekeerd naar Limburg. Daar stond ik met mijn habijt, twaalf witte T-shirts en twee paar zwarte schoenen, meer had ik niet. Met mijn tedere hart, in een wereld die keihard was geworden.

Opofferingen

Ik wilde werken, maar ja, zeiden ze op het arbeidsbureau: als iemand tien jaar achter traliën heeft geleefd denken werkgevers al gauw, die spoort niet. Op hun advies schreef ik dat ik 'tien jaar bij een non-profit organisatie in het buitenland had gezeten'. Ik vond gelukkig werk als psychologe. Eerst bij de Riagg, inmiddels in mijn eigen praktijk in Susteren: Christofor. Daar help ik mensen, vaak met een katholieke achtergrond, die zijn vastgelopen naar 'de overkant van de rivier'. Net

zoals Christoffel het kindje Jezus droeg. Verder begeleid ik als psycholoog in de bisdommen Roermond en Den Bosch jonge priesters, zusters en broeders. Ik ken de twijfels, de opofferingen en de spankracht die nodig zijn om binnen de wereld van de kerk te functioneren. Ik heb na mijn uittreden opnieuw mijn geloften aan God afgelegd bij de Abt van Lilbosch in Echt. Ik woon nu in een gewoon huis, maar leid evengoed een aan God gewijd leven. Dat doet zo ver ik weet bijna niemand en het is best akelig. Zonder habijt, zonder klooster, zonder bescherming van een orde is het soms een eenzame weg. Maar in mijn trouwring staat *Non timeas*: niet bang zijn. En ik voel de hand van Jezus die zegt: doe maar, ga maar, je kunt het. Eigenlijk doet mijn teckel het me dagelijks voor.

Ik studeerde in Rome, maar eenmaal terug bij de kluisenarij in de Toscane moest ik weer de kook- en waszuster zijn. Toen brak er iets.

Francis Keyers

